

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ วว ๕๗๐๑/๓๙๓ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้บัญญัติให้ผู้ผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ แต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการ ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติงานได้ เพียงแต่กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการอาจ มอบหมายให้พนักงานคนหนึ่งคนใดปฏิบัติภารกิจบางอย่างแทนได้ตาม มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ในทางปฏิบัติการบริหารงานของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ผู้ผู้อำนวยการได้ มอบหมายให้รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการ โดยได้ เทียบเคียงแนวทางปฏิบัติของทางราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้โดยอนุโลม เพื่อให้การปฏิบัติงานของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ เป็นไปด้วย ความเรียบร้อย แต่เนื่องจากมีความเห็นแย้งว่า สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ไม่สามารถอนุโลมแนวทางปฏิบัติของทางราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้ได้

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า ผู้ผู้อำนวยการสามารถมอบหมายให้พนักงานรักษาการแทนโดยอนุโลมแนวทางปฏิบัติของทางราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้หรือไม่ การที่ผู้ผู้อำนวยการมอบหมายให้พนักงานรักษาการแทนโดยอนุโลมแนวทางปฏิบัติของทางราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะมีผลต่อการ ดำเนินงานของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติหรือไม่ อย่างไร และในกรณีที่สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติได้กำหนดระเบียบปฏิบัติมารองรับการดำเนินงาน จะนำระเบียบปฏิบัติของทางราชการมาใช้ได้หรือไม่ และหากสถาบันได้กำหนดระเบียบปฏิบัติมารองรับการดำเนินงานแล้วยังมีความ จำเป็นที่จะต้องนำระเบียบปฏิบัติของทางราชการมาใช้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับ ได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ แล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๔๙๖ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ มาตรา ๑๒ ให้จัดตั้งสถาบันขึ้นเรียกว่า “สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ” และให้สถาบันนี้เป็น นิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

กำหนดให้ จัดตั้งสถาบันขึ้นเรียกว่า “สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ” และให้สถาบันนี้เป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สถาบันไม่เป็นส่วน ราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และมาตรา ๑๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้สถาบันทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่ คณะกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี

เมื่อสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติไม่เป็นส่วนราชการ การบริหารกิจการของสถาบัน จึงต้องพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ มิใช่จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็น กฎหมายที่ใช้บังคับกับส่วนราชการโดยเฉพาะ ดังนั้น กรณีตามปัญหา ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่ อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนและอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาการแทน ผู้อำนวยการ ย่อมต้องพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยา แห่งชาติฯ โดยไม่อาจนำพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้โดย อนุโลมได้ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติฯ แล้ว มิได้มีการกำหนดกรณีดังกล่าวไว้แต่อย่างใด ส่วนกรณีที่มาตรา ๑๙^๓ ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการอาจ มอบหมายให้พนักงานคนหนึ่งคนใดปฏิบัติภารกิจบางอย่างแทนได้ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก มาตรา ๒๐^๔ ได้กำหนดให้ในกรณีที่ตำแหน่ง ผู้อำนวยการว่างลงให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงาน

กิจการของสถาบันไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

สถาบันไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือ กฎหมายอื่น และรายได้ของสถาบันไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

^๒ มาตรา ๑๓ สถาบันมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งประสานงาน ด้านการกำหนดแผน การจัดการ และให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนา ระบบมาตรวิทยา

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๑๙ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนสถาบัน และ เพื่อการนี้ผู้อำนวยการอาจมอบหมายให้พนักงานคนหนึ่งคนใดปฏิบัติภารกิจบางอย่างแทนได้ ในเมื่อไม่ขัดต่อ ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การกระทำของผู้อำนวยการที่ฝ่าฝืนระเบียบตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ผูกพันสถาบัน เว้นแต่ คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

ระเบียบที่จำกัดอำนาจของผู้อำนวยการในการทำกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราช กิจจานุเบกษา

^๔ มาตรา ๒๐ เมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานในสถาบัน คนหนึ่งคนใดเป็นผู้ทำการแทนชั่วคราว

ในการทำการแทนผู้อำนวยการตามมาตรานี้ให้ผู้ทำการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ ผู้อำนวยการ

ในสถาบันคนหนึ่งคนใดเป็นผู้ทำการแทนชั่วคราว และมาตรา ๑๘^๔ กำหนดให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน และตามนโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบที่คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีกำหนด กับมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง แต่จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวก็ไม่อาจนำมาปรับใช้กับกรณีตามปัญหาที่หารือได้แต่อย่างใด รวมทั้งกรณีดังกล่าวบทบัญญัติของกฎหมายก็มีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการในการที่จะแต่งตั้งผู้รักษาการแทน แต่อย่างใดด้วย เพราะฉะนั้น การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการจึงต้องอาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามมาตรา ๕ (๒)^๕ ในการพิจารณาและเสนอต่อรัฐมนตรีให้มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการ ในกรณีที่ผู้อำนวยการซึ่งมีหน้าที่บริหารกิจการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอต่อรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกิจการของสถาบันเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารกิจการของสถาบันเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดระเบียบปฏิบัติของสถาบันเกี่ยวกับการบริหารกิจการของสถาบันเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้ การบริหารกิจการของสถาบันเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงเป็นกรณีที่อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการที่จะพิจารณาว่าควรกำหนดระเบียบปฏิบัติในเรื่องใดเพื่อรองรับการบริหารกิจการของสถาบัน รวมทั้งพิจารณาว่าการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อระเบียบหรือที่ยังไม่มีระเบียบ จะยอมรับหรือให้สัตยาบันมากน้อยเพียงใด

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๕

^๔ มาตรา ๑๘ ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน และตามนโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบที่คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีกำหนด กับมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของสถาบัน

^๕ มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๒) พิจารณาและเสนอต่อรัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๑๑ และในการกำหนดระเบียบตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๘

๑.ล๑

๑.ล๑